

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan svečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr. za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poštnina znaša.

Za ostanila plačuje se od štiritopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12.

Upravnistvu naj se blagovoljivo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Telefon št. 34.

Sodne razmere na slov. Štajerskem.

—n. S Štajerskega, 20. oktobra.

II.

V zadnjem svojem članku navedli smo flagranten slučaj iz civilne prakse, iz kojega je potrpežljivi bralec razvidel, kaka krivica se godi, če sodni uradnik ne ume jezika. Opisali smo slučaj, ki kaže, kako se izpodkopa prostemu ljudstvu spoštovanje do — prisega. Nikar se ne varajmo sami glede škodljivih nasledkov takih slučajev! Prosto, neuko ljudstvo rado generalizuje; rado sklepa deduktivnim in induktivnim potom in si potem ureja svoje ravnanje in negovanje. Nemški odvetnik je dosegel, da je njegova stranka smela in mogla jedno in isto prisego dvakrat priseči in sicer vsakokrat drugače. To si moramo zapomniti. Državni pravdnik, ki je potem imel stvar v rokah in linea criminali, ni dvignil obtožbe radi krive prisega in tako počiva sedaj vsa zadeva v aktih. „Odslej naprej bomo hodili k nemškim odvetnikom, saj se tu več doseže, mož ima večje pravice in mi imamo tudi večjo prostost pri priseganju. Beseda ni konj; mislimo si pa lahko pri priseganju kar si hočemo.“ — Kdo naj zameri prostaku, če iz navedenega slučaja tako sklepa?

Tako pa pride dokazni pripomoček prisega ob ves kredit; ljudstvo se demoralizuje in pači in to se ne da preprečiti niti s prižnice niti izpovednice. Hudi nasledki takega postopanja so neizogibni. Prisega ni več sveto dejanje, nego navadna stvar, kar opazujejo najboljše odvetniki, ki svoj posel vestno opravljajo.

V prejšnjih časih se je mnogokrat pripetilo, da je stranka, kateri je bila pridržana prisega, sem ter tja po opominu na nasledke krive prisega vendar izjavila: ne, tega ne prisežem, rajši izgubim pravdo. Dandanes takih slučajev skoro ni. Vsaka stranka sili k prisegi in če pri informaciji razloži kaki stranki, da bo bržkone njenemu nasprotniku dana prisega, dobiš dostikrat ta le odgovor: tedaj pa rajši pustite, nasprotnik itak priseže tudi nerresnico in jaz še plačam potem stroške.

Take opazke so dandanes običajne in svedočijo neko moralično propalost in gnjilobo. Često-

krat se sliši tudi glede zapora in ječe tako govorniki. „Kaj pa zato, če grem v „arest“, saj je za ljudi in ne za pse“ — tako smo slišali opetovano modrovati obiskovalce kazenskega sodišča. Človeku se kar gabi ob takem čustvovanju; a razumljivo je, da je nastalo, ker kazenska pravica prime dostikrat nedolžnega v svojo pest, ki tega ne zasluži, ker se dotični gospod sodnik ni popel toliko visoko, da bi razumel duha jezika, in sicer duha pismenega jezika, kakor tudi duha narečja. Duh je ono kar oživlja, pravi sv. pismo.

Vzemimo n. pr. sledeči slučaj, ki se nanaša na nežni spol: Soseba A reče v nekem prepiru svoji nasprotnici B: „črna balažica, mastna mastnjača“.

Ta se čuti žaljeno in vloži ovadbo radi žaljenja časti z besedami. (§ 496 k. z.) Pri glavni razpravi A ni bila zastopana; obravnavo je vodil mladi sodnik, ki svojo pomanjkljivo znanje jezika skuša nadomestiti s tem, da jako strogo postopa in ne trpi dolgih opravičevanj. Ker sta dve priči omenjeni besedi potrdili, obsodi dotični sodnik obtoženko A po § 496 k. z. na 48 ur zapora, poostrelega s postom, trdim ležiščem in temnico. V nagibih razsodbe pa imenovani gospod niti ne obrazloži, zakaj da smatra omenjeni besedi za psovski v smislu § 496 k. z. Obsojenka nastopi kazen in jo tudi prestane.

Ako denemo omenjeni besedi na jezikovno tehtnico in motrimo njuni pomen, bi zamogla jedino beseda „mastnjača“ pod gotovimi pogoji kaj razžaljivega pomeniti. „Mastnjača“ pomeni ali mastno osebo ali pa tako, ki ima z mastjo kaj opraviti. Pridevek „mastna“ v tem slučaju ne izpremeni pomena, ker se taka tautologija v slovenskem narečju večkrat nahaja.

Kar se pa tiče izraza „balažica“, se mora opomniti, da je bilo obtožiteljčnej hiši vulgarno ime: „Balaževi“. Za „Balaževi“ klicala jih je cela občina in jih imenujejo še sedaj, ne da bi bilo v tem izrazu količkaj razžaljivega. „Balažica“ torej po slovnici in narečju ne pomenja ničesar drugega, nego žensko iz Balaževih hiše. Obtožiteljka ima menda črne lase in temen teint, toraj izraz „črn“ ne znači ničesar nenavadnega ali zaničljivega.

In vendar je bila nasprotnica kaznovana radi teh izrazov po § 496 k. z.

Druge hiše in rodbine imajo ime: Markovi ali Petkovi. Markovica ali Petkoviča ne znači ničesar družega, nego Markovo ali Petkovo gospodinjstvo ali njeno hčer, če je o mladi govor.

To je res nekaj abnormalnega, kaznovati koga radi tega, ker imenuje soseda po domačem ali vulgarnem imenu! To je unicum!

Po prestani kazni ni preostajalo družega, nego stvar javiti generalni prokuraturi na Dunaj, če se njej ne bi račilo vložiti pritožbe ničnosti na najvišje sodišče v obrambo zakona.

Toda generalna prokuratura je izjavila, da „ne najde zadostnega povoda za svoje poslovanje“. Ne moremo niti tega konstatovati, ali se je dotičnemu, slovensčine nezmožnemu uradniku naročilo ali namignilo, da naj bolj previdno in bolj natančno postopa pri obravnava radi verbalnih deliktov.

Gotovo je gola krivica, kaznovati koga radi tega, če rabi domače ali vulgarno ime. Taki pristavki nimajo razžaljivega pomena. To sledi najbolj iz tega, da se v navadnem govoru sploh ne rabi mej ljudstvom drugo ime, kakor domače. Ako vprašas tega ali onega, kako se njegov sosedi piše, ti bo navadno povedal domače ali hišno ime.

Na Štajerskem pa imamo sodnike, ki taka imena subsumirajo pod § 496 k. z. Ali se smemo potem čuditi, da kazen, radi takega izraza prisojena in prestana, nima nobenega učinka? Ali nas zamore prosenetiti vedno se razširjajoči indiferentizem napram sodnim kaznim?

V živem spoznanju nam je še velik symposion nemško mislečih sodnih uradnikov, ki se je vršil pred nekaterimi leti v Celju v slovo g. dr. Adalberta Gertscherja, ki je bil takrat imenovan višjim državnim pravnikom v Trstu. Povabljen je bil cvet nemških Celjanov in vsi okrajni sodniki iz spodnjega Štajerja. Vse je bilo židane, pa tudi nemško narodne, volje in slavljence sam je zavihtel sulico svojega govora proti slovenski gimnaziji v Celju, katera se je baš takrat pokazala na obzorju. Podrejeni sodniki so mu kar za stavo ploskali in klečeplazili za stavo pred njim. Jeden je, menda že

LISTEK.

21

Šah - mat.

(Novela. — Spisal Iv. N. Vrtnik.)

II.

(Dalje.)

A še nekdo je ta dan težko skrival solze od strašne jeze in žalosti. Bila je soproga lekarničarja Primica, kakih trideset let stara, vitkostasa blondinka. Gospa Slavka je dolgo slovela za najlepšo, najljubeznivejšo in najzabavnejšo damo v G. Povsod je igrala prvo ulogo. Aranžirala je večkrat veselice, plesne venčke, izlete. Možkih src si je vedela kar na trume pridobiti; zato jej ženstvo ni bilo nič kaj naklonjeno. — Tudi je imela malo da ne vsak teden drugo dragoceno, po najnovejši modi ukrojeno tcaletu, ter bila tako rekoč posebljeni modni journal. Da tiči radi njene lehkomišelnosti soprog globoko v dolgovi, za to se ni zmenila niti malo. . . Nad deset let je mogočno vladala; a prišla je druga, mlajša, lepša, bolj premetena, prišla je Ana in izvila je brez vsakih težkoč gospej Slavki žezlo iz rok. — Zaman je ves trud, vsi boji, vse solze. . . Bogata Hrastarica je stala trdno, ona je bila samovladarica. . .

Sicer se gospej Primičevi niso izneverili v si čestilci, a njih število se je čim dalje bolj krčilo, in to spoznanje jej je izvalo marsikatero solzo iz lepega rujavega čessa.

Prav za danes si je naročila iz Pariza krasno svilnato, sivo, s pristnim zlatom vezeno krilo, ter dela nase nakitje od dijamantov. . . Vesela se je vrtila doma pred zrcalom, češ: danes jo pa gotovo prekocim. — A tudi Hrastarica si je izvolila elegantno svitlozeleno krilo z dolgo vlečko, katero jej je posebno pristojalo. Kratka nabrana rokava sta krasili sponi smaragdov. Tudi na golem vratu in lepib rokah so se svetile vrvice bisercov. Najlepši, najžarnejši svet pa so razsipavale na okrog Anine oči, iz katerih so letele puščice na vsakogar brez usmiljenja.

„Kača!“ je sikala Primičevka; „kogar se ovije, ne izpusti ga več! . . . In prav danes, ko sem se namenila očarati — njega!“ . . .

Divje je zrla vis-à-vis, kjer je sedel poleg Ane nadporočnik Randlj. Zaman se je trudil Slavka najbolj prijatelj, poročnik Adolf Stadler, da bi lekar narico kolikor mogoče dobro zabaval, . . . ostala je čmerna.

Sicer pa je bilo pri Hrastarjevih vse najboljše volje. . . Zlasti ko so začeli prazniti steklenice šam-

panjca, tedaj je postalo vse glasno. Celo Tončka in Mária sta pozabili za nekaj časa svoje važne uloge opazovanja; razposajeno sta se smejali dvoumnim dovtipom predrznih častnikov. . .

Najbolj srečen mej vsemi pa je bil menda Hrastar. Laskanje od vseh strani ga je navdajalo s ponosom; samozavestno je hodil čim in tja ter se oziral po soprogi, katera je bila zvezda vse družbe, kakor so mu trdili gostje in kar se je tudi njemu samemu zdelo. —

Postalo je že precej pozno. Nekateri so šli v gorenje prostore, kjer so bile pripravljene sobe za kadilce, kartače, . . . v veliki dvorani pa je stal glasovir, poleg njega polna polica raznih skladb; na steni sta viseli gitara in gosli, na mali mizici v drugem kotu pa so stale citre. . .

„Kamor vam drago, kamor vam drago!“ je goverila ljubeznivo gospodinja. „Želim, da naredite, prav kakor bi bili doma.“

— „Vidva torej res že odhajata?“ se je obrnila potem obžalovaje h Kosu in Emi. „Ali so vse prošnje zaman? Rada bi vaju zares še nekaj časa obdržala pri sebi.“

„Preljubezniva ste, milostiva! A bojim se, da se mi Emica ne prehladi in preveč utruji.“

nekam dobre volje, se celo drznil izustiti gorostasnost, do je bil Adalbert Gertscher tisti, ki je znal sodno osobje v pravem duhu vzgojevati. Par let poprej slavil je isti mož prednika Heinricherja kot „Zierde der Gerechtigkeit“. Po vsej pravici se je očitalo temu govorniku, da, če je bilo potreba dr. Gertscherja, da pride in vzgojuje sodne uradnike, pač ni razvidno, kaj je delal „kinč pravice“, Heinricher, z uradniki. Omenjeni slavnostni govornik menda ni premislil, kaj je govoril. Mi pravimo in trdimo: In vino veritas. Der Wein erfindet nichts, er schwitzt nur aus.

Povdarjati pa moramo, da tudi dr. Gertscherjeva vzgoja ni kaj prida, kajti če sodni pristav ne ume pomena domačih priimkov, če ne pozna pomena končnice —ek, —ica, kar mora vsak gimnazijalec znati, je to dokaz slabe, pokvarjene vzgoje. Ne spominjali bi se tega famoznega Gertscherjevega banketa, da se nam tako rekoč ne vsiljuje sam od sebe dogodek, ki se je vršil samo par let pred tem banketom, dogodek, ki ga moramo tukaj vsprejeti, ker govorimo o sodnih razmerah.

Od pičlega števila slovenskih sodnih uradnikov bili so v teku jednega leta suspendirani trije, eden c. kr. sodnik in dva sodna pristava, reči smemo skoraj tretjina vseh takratnih slovenskih sodnih uradnikov.

Pri jednem izmed teh treh je očitvidno primanjalo pravega gradiva, ki bi bilo v stanju mu tilnik zlomiti. Kako pregreho iznajde torej servilna duša, da ga ugonobi!

Dotičnik je bil naročnik „Slovenskega Naroda“ ki je včasih — in to zaslužen — potipal Wasserja po prstih. Ker je bil v službenem kraju menda on jedni naročnik tega lista, ga poprosi ne manj skromen kot pošten slovenski krčmar, naj mu odda list, kadar ga sam prebere, na razpolaganje — seveda brezplačno — da ga bode on, krčmar, sam čital in tudi slučajno kak drug gost. Dotični sodni pristav ugotovi, da mu je štelo za službeni pregrešek, ker je s tem skušal razširati slabo mnenje o svojem predsedniku Wasserju. Kdo se ne smeje? Vprašamo samo, koliko nemških uradnikov bi morala grof Baden in grof Gleispach v disciplinarno preiskavo deti ali suspendirati, če bi se nemilo za nedrago vračevalc in če bi vsak, ki je naročnik opozicijskega lista, ki neugodno o teh dveh ministrih piše, ali ki tak list brezplačno izposojuje, zakrivil službeno pregreho? Quod licet Iovi, non licet bovi.

No, da pa se tej zlobnosti ali neumnosti postavi krona na glavo, je bil Wasser celo sam predsednik pri dotični disciplinarni preiskavi, pri kateri se je ta „crimen laesae majestatis Wasser“ obravnaval. Kaj pa pravi § 67 k. z.? Kaj poreče k takemu postopanju načelo: Nemo iudex in propria causa; nihče naj ne bo sodnik v lastni zadevi?!

Ali ni s tem dokazano, da je bil Wasser — poštenjak vseh poštenjakov? Gorje tistemu nesrečniku, ki bi se bil osmelil takrat, ko je še ta „kinč pravice“ predsedoval graškemu nadsodišču, grešiti zoper načelo: nemo iudex in propria causa! Oa

„Raj, Ana“, se je oglasila tudi Ema; — „saj veš, da moram paziti nase“ ...

— „Sevé, sévé, dušica!“ je odgovorila Ana.

— „Saj sama sibi zadostujeta; srečna sta“.

„Dà, srečna sva!“ sta izpragovorila oba hkratu. „Klanjam se, milostiva!“

„Lahko noč, Ana!“

— „Lahko noč! Posetita me kmalu zopet, srečnejša; izredno me bo veselilo!“

Ema in Kos sta bila že zdavnaj na prostem, ko je Ana še stala na razsvetljenem hodniku.

„Dà, srečna sta! ... Lubav le vender ni — pena? ... Kdo ve!“ ... —

Maj tema pa so v dvorani muzicirali, peli, pili, kadili in kartali, kar se je kateremu ljubilo ... Nekaj jih je ostalo še na vrtu, kjer so pri mesečnem svitu in slavčevem petji tožili drug drugemu svoje bolesti.

„Slavka, Slavka, ti me ne ljubiš več!“ je zdihoval poročnik Stadler lekarnarici.

„Ne govorite takih neumnostij!“ ga je zavrnila kratko in osorno Primičevka. A roke mu ni odtegnila, katero ji je stiskal.

„Lubim vas!“ je šepetal Márta gigerisko oblečeni odvetaški koncipijent Servazij Švigič ... „Brez as ne morem živeti!“ —

Waser, pa je to načelo pri navedeni priliki z nogami teptal.

Ali se je potem takem čuditi, če njegovi epigoni obsojajo prosto ljudstvo radi uporabljavanja stoletja in stoletja starih domačih ali vulgarnih priimkov? Zajedno pa konstatujemo, da g. dr. Adalbert Gertscher nima posebnega povoda, biti ponosen nad uspehi svoje vzgojevalne metode.

Treba je, da pride na površje drug vzgojitelj!

Krekova „stanovska organizacija“.

(Dopis. Konec.)

Naš kršč. socialni reformator govori dalje o avtonomiji stanov. Prvič hoče naš socialist iz „pojedincev“ nove stanove „po potrebi ljudstva“ delati in drugič hoče napraviti te prej avtonome, predno hoče govoriti o narodnostnih prizadevanjih ter o avtonomnem slovenskem narodu.

Kakor dokazano, so stanovi že dolgo tu in avtonomijo so, kolikor je je brez kvata državnega življenja možno doseči, gospodujoči stanovi že dosegli, mej temi največ hierarhija naše cerkve. (Vzajem avtonomijo, kakor se drugače vzeti ne more, kot participiranje kaknega stanu pri vladanju države)

Maj stanovi v manjšem merilu gospodujejočimi je naš srednji stan precej naroden, duhovnostvo tudi, masa narodova je tudi, kolikor se je iste še izbudilo. Ali mar hočemo čakati z narodnimi težnjami, da še naš filejkomis naroda postane in kmet po večini? To bi utegnulo malo predolgo trajati. Pa mož se moti, ko misli, da stan še le tedaj kaj velja, ko je postal avtonomen, to je, če to besedo socijologično vzamem, deležnik državne oblasti. Kateri narod bo z razvijanjem narodnostnega boja tako dolgo čakal?! In narod je tudi socialna skupina, je tudi družba. Ta družba ima tudi svoje boje za obstanek ter za svojo veljavo v državi. Paralelno s tem bojem hodijo boji posameznih stanov kacega naroda, in s tem je obema pomagano. Da bi jeden teh bojev stagniral, ko drugi na bojišču stojjo, se tedaj ne more več zahtevati, kakor hitro je večja socialna družba, narod, že začela boj z drugim narodom, ali ga že dlje časa vodi. Tudi v takem boju gre za gospodarska vprašanja in če se tak boj ustavi, dobimo ono mrtvilo srednjega veka na Slovenskem, ki je naš narod decimiralo. Prvo, kar kak stan stori, je, da se združi, trdno zveže. Tudi narod, kot socialna družba mora to storiti. To je zakon organizacije. Gospodujoči narodi bodo to zjedinjenje kakor dolgo mogoče zaščitili, ali službujoči bo vedno iskal v zjedinjenju večje moči. To zjedinjenje ne more tedaj tako dolgo čakati, da se vsi stanovi kacega naroda prej popolnoma razvijejo. Torej je nezmisljivo, da bi z narodnostnim bojem tako dolgo čakali, dokler se naš kmetijski in delavski stan ne ojačita, dokler gmočno ne obogatita. Seveda, ti stanovi jed notnih narodov bodo tudi našim pribavili nekaj, ali vse drugače se bo dajalo, če narod tudi na bojišču stoji. Narod pride drugače lahko s svojo narodnostjo popolnoma iz tira, če je ne izgubi. On ima svoje boje za existenco, kot večja socialna družba in

Márta je že pozabila naddavkarja. Brezvoljna se je dala Švigiču za velikim rožnim grmom poljubljati.

„Neumni stari Hrastar! Je li slep hã li,“ je sikala Tončka svojemu spremljevalcu Gorencu. „Vedno z Randijem skupaj tičita. Fej taki ženski!“

„Preostro sodite“, je ugovarjal adjunkt.

„Kar je naravnega ni grdo, pravijo naturalisti. In kaj naj bo naravnjše od tega, da je mladi ženi lep, mlad mož ljubši od kilavega plešglavca! Ha! ha!“

„Privoščila bi ji, da izve Hrastar njene koketerije ter jo požene“, se je togotila ekspeditorka. Gorenc se je hudobno režal.

V salonu pa je sedela pri glasovirju mlada, nežnovzrasla gospa, bledega obraza, velikih modrih očij in bujnih plavih las. Lepa ni bila soproga doktorja Valenčiča; a kadar so nje fini, dolgi prati začeli zbirati po tipkah, tedaj se jej je zasvetilo globoko oko in lice se jej je poruščilo. Ob zvoku njene godbe se je polastilo skoro vsakega hrepenenje, kateremu ni vedel imena. Gospa Olga je bila prava umetnica. Igrala je znano arijo iz opere „Mignon“: „Poznaš zemljo, citrona kjer cvete?“ ...

(Dalje prih.)

vsaka socialna družba samre, če se ne bojuje. (Poglej srednji vek glede Slovencev!)

Ta naš kršč. socialist je tedaj prav čuden patron. Vse hoče na novo napraviti in ko vse izgotovi, še le dovoli, da se narodnostno vprašanje kultivira. V jednem, k večjemu v dveh letih bo vse v red spravil. Delavec bo imel dosti kruha za se in za svojo družino in osigurjena mu bo bodočnost; kmet naš bo imel vsak dan juho in meso in svojih 40 oralov zemlje trdao obvarovanih proti vsaki eksekuciji. Sami filejkomisi bodo naše kmetije v tem času postale!

Gospodje imajo prepričanje, da je njihov duhovenski stau vsemu kos. Čudeži se sicer ne gode več, ali oni hočejo še naravne zakone vsakega razvoja na glavo postaviti. In „Slovenec“ v stem članku prave, da so to smiraj bili nazori in stermljenja njegova stranke!

Lahko tedaj razumemo narodno mlačnost teh mož. „Teja pač vi posvetnjaki ne razumete! Mi duhovni stojimo na višjem mestu in s našo vedo vidimo dalje.“ Prav lep razgled je to!

V našem narodu že obstoječi stanovi se morajo (duhovenskega stanu ni meriti z jednaki vatlom) popolnoma ignorirati in celo novi se morajo napraviti iz „razkrojenih pojedincev“, dalje se morajo ti bogati napraviti in ko se je to zgodilo, se gre še le nad sovražne moči v državi, na večje družbe v njej gospodujoče, na večje narode. Trdnjava pade v par urah in potem še le Slovenec lahko praznuje narodne svečanosti. Tedaj še le pride čas za narodnostna vprašanja! Škoda, da nimamo slikarja, ki bi iz Krekovega navedenga članka napravil sliko; veliki čudeži bi se zamogli pokazati.

Taki so tedaj naši kršč. socialisti. Nimajo pojma o tem, kako so se razvijali stanovi in kako narodi in kako se razvijajo sedaj. Zaradi tega smemo mirno gledati, ko se ideje naših kršč. socialistov propagirajo. Naš delavec in kmet bosta iste tako malo razumela, kakor mi drugi in češ kak človek ne razume, to je — Blažev žegan. Pa jedno zamore prosti narod le razumeti, da namreč še zdaj ni treba narodnostnega vprašanja kultivirati, ne še, ali ne več biti narodnim. To bi utegnulo naroda škodovati. A morda tudi ne. Narod bo kmalu spoznal, da v tem leži le težnja, da se vse zaobljubi stanu kat. hierarhije, duhovenstvu in o tem ve že dolgo, da je trdno zvezan z gospodujočimi stanovi v državi, in on je proletarijatski narod, sam bo pravo pot našel in vrgel ta kršč. socializem, kakor mu gre pri večnih vratih ven na prosto, da se tam strezai in morebiti dobi pametnejše nazore in pojme o stanovih in narodih in o njihovem življenju.

Res, potrebno je, da dobijo naši krščanski socialisti v svojo družbo nekaj juristov. Jaristarija je veda o življenjskih razmerah. Ta pomore spoznavati življenje stanov in narodov. Jarist potegne na zemljo te teologe, ki zdaj preveč na zvezde gledajo. Tako dobimo pametnejše razprave izpod peres naših krščanskih socialistov. Zgodovinarja jim pa bo tudi treba, in sicer posvetnega, ki s godovinarjem človeške evropske družbe ne gleda s stališča, po kojem je hierarhija katoliške cerkve središče vse zgodovine, glavna stvar pa zgodovina papežev in življenje svetnikov in svetaic. Naravoslovca pa bo tudi treba dobiti v to družbo Leonino — (darvinista, ker drugega pametnega zdaj ni dobiti) — ki bo Adamu in Evi dal pravo mesto. Potem bo morebiti boljše šlo s sestavljenjem kacega sistema krščanskega socializma, in potem se bo morebiti člankarilo razumljivo, ne tako v nerazumljivih diktatih, kakor v gori navedenem „Slovenčevem“ članku.

Gospodje imajo dosti prostega časa. Ko mašo zberó ob 6. uri sjutraj, lahko sedejo h knjigam in lahko postanejo nekateri izmed njih dobri socijologični pisatelji. Zmezili bodo tudi s tem peresá posvetnih ljudij, in tako nastane lahko pri nas Slovincih, ki smo doslej glodali le na že precej oglodanih kosteh „vere“ in „narodnosti“, ne da bi vedeli, kake funkcije imajo te dve prikazni v razvoju človeške družbe — nekaj socialne vede, ki bo dosti koristi donášala in ki bo tudi zanimiva, saj je duševna hrana, ki jo je slovenski narod doslej dobival, bila večinoma presneto revna. Strinjamo se torej z drom. Krekom v tem, da moramo Slovinci socialno politikovati; to smo sicer smiraj

storili, ker vse politizirane je ravno razmotrivanje socijalnih razmer, ali storiti moramo to na podlagi vsestranskih ved in znanosti, kakor jih sedanji preakovalci učijo. Skoraj vse je makulatura, kar se je pred sto leti ali tudi 50 leti o naravi in človeški zgodovini učilo. — Do zdaj smo politikovali „le tje v en dan“, nismo imeli pravih kažipotov. Storili smo, kar smo, tudi prav, ker gnala nas je naravna moč, ki v vsakem razvoju človeških družb na socijalne družbenike upljiva, ali hitrejša, izdatnejša bomo delali, ako vemo meje, mej katerimi moramo delati.

Dr. Krek pravi v navedenem članku, da hočejo krščanski socijalisti naši družbi resnično koristiti. Oni ji hočejo pripraviti kruh, potem avtonomnost stanov in potem „zjedinjeno Slovenijo“. Dokazal sem, da tako, kakor si to ti možje mislijo, ne more iti. Vsako socijalno delo mora na danih tleh delati in pri nas na že danih stanovih. Le tako delo ima kak smisel. Pomagati bojem stanov in posebno službujočim stanovom v njihovih bojih z gospodujočimi, to se da storiti. Tu imamo veliko službujoče kmetško prebivalstvo in maso delavcev. V vsakem boju velja enerzija. Lačen človek ima te lastnosti, siti manj. Naš delavec to enerzijo že kaže, kmet še ne. Pa jo bo že dobil, slabe gospodarske razmere ga bodo že tega poguma naučile. Vi, gospodje duhovni, pomagajte lahko, da naš kmet hitrejša to enerzijo dobi, saj živite v njegovi najbližnji soseski. Iztrgajte mu pred vsem ono ponižnost iz njegovega življenja, ki ga je toliko grdila v srednjem veku in ga še hujše grdi v zdajšnjem omikanejšem času. Pogumno naj nastopa, naj ne vidi v vsakem uradniku cesarja in naj tudi ne vidi v vas samih bogov. Razložite mu njegovo velikanost vrednost v človeški družbi in recite mu, naj sam svoje možgane rabi tudi tam, kjer nastopa in poseba v boju za moč svojega stanu. Recite mu, da je lačen bil, ko so se drugi stanovi mastili, zaupijte mu na ušesa, da je krvavel na vseh bojiščih gospodujočih stanov in — da je od njih za to bil izkoriščen. Recite mu, da je do zdaj stradal, zraven pa najtežja dela v človeški družbi opravljal in to v korist drugih; recite mu, da mora svoje zdrave ljudi drugim stanovom dati, ker prepolna miza nekaterih stanov slabši, in da Bog ničesar ne da, če se človek, stan ne potruji sam.

Kaj lepo bi bilo, ako bi se v „Slovenca“ ali „Domoljubu“ kaj takega bralo, ali slišalo doli s prižnic. Fraze, kakor „trpi, voljno nosi, tam na onem svetu pojdeš ti k polni mizi“ in kar je tej frazi podobnih, ne spadajo v sistem, ki bije na prsa: mi smo mi, avtonomno hočemo napraviti maso našega ljudstva!

S. K.

Državni zbor.

Na Dunaju, 20. oktobra.

Badenijevemu ministerstvu je zadnje dni opetovano pel mrtvaški zvonec in nekateri desničarji so se že veselili, da odstopi „nad strankami stoječe ministerstvo“ in da pride na krmilo ministerstvo, v katerem bo naučni portfelj imel v rokah baron Dipauli ali kak njegov somišljenik, a vse te nadeje so se razkadile v nič. Badeni ostane in celo desnico je ujel v nastavljenost jej past.

Iz vrst desničarjev čule so se zadnji čas jako pogumne besede. Zdej se je oglašil ta, zdaj oni desničar in svečano zatrjeval, da njegova stranka ne bo in ne bo glasovala za nagodbni provizorij, ako Badeni ne ugoditi njenim najnujnejšim zahtevam, ker bi sicer dotična stranka postala vladna stranka sans phrase. Tacih in jednacih besed čulo se je mnogo. Stranke so tudi formulovale najnujnejša postulata, toda — Badeni se za te postulata niti zmenil ni. Dogovarjal se je z desnico pač glede načina, kako udušiti obstrukcijo, katera dela njemu veliko preglavice, toda, ko so prišli na razpravo postulati, je vzel klobuk in odšel.

V torek je priobčil „Fremdenblatt“ članek, v katerem je dokazoval, da je dolžnost večine, odobriti nagodbni provizorij, češ, tu gre za „državni interes“ in ko je to isto Badeni povedal tudi desnici, se je ta — takoj udala. Desnica bode brezpegojno glasovala za nagodbni provizorij — to je ves uspeh dolgotrajnih pogajanj; sedla je Badeniju zopet jedenkrat na limanice, dala se je ugnati, ker je „Fremdenblatt“ grozil, da izgubi za vselej svoj upliv. Te grožnje, katerim se trezen motrilec položaja samo smeje, kakor publi frazi o „državnem interesu“, so vzele desničarjem ves pogum. Ne ču-

dimo se temu! General Bum-bum ni imel nikdar nič poguma in je vedel samo renomiral.

V očigled temu pač ni nikake važnosti, kaj se govori v parlamentu, kake burke se ugasjajo tam. Saj je vse samo komedija. Čim prej se jej naredi konec, toliko bolje, im če vzame slodej ves parlament, ne bo nihče za njim tožil. Parlamentarne razmere se dajo samo na jeden način sanirati: z uvedanjem splošne volilne pravice.

V današnji seji so desničarji prosili obstrukcioniste takorekoč za odpustanje. Ugodili so zahtevi obstrukcionistov. Ko je predsednik Kathrein v daljšem govoru lepo prosil opozicijo, naj miruje, in je opravičeval Abrahamovic svoje postopanje v zadnji seji, ugodilo je predsedstvo tisti zahtevi opozicije, radi katere so v včerajšnji seji nastali škandali. Herold namreč ni smel takoj govoriti, ampak najprej so prišli na vrsto tisti govorniki, kateri so se za besedo oglašili že včeraj pred Heroldom, a je niso dobili. Opozicija je torej dosegla triumf, izkazalo se je, da se s škandalom da vse doseči, kar kdo hoče, desnica pa je blamirana.

Posl. Hofmann-Wellenhof je predlagal, naj se določi, da bodo obravnave legitimacijskega odseka javne in je zahteval, naj se o njegovem predlogu glasuje imenom. Zbornica je ta predlog odklonila.

Za formalen predlog se je oglašil posl. Jarosiewicz in pojasnjuje nasilstva, ki so se godila pri izvolitvi posl. Bogdanowicza, zahteval, naj legitimacijski odsek o tej volitvi javno razpravlja, katerega predloga pa predsednik ni dal na razpravo. Jako ostro je govoril posl. Winkowski o galiških volitvah in predlagal, naj se o njegovi izvolitvi javno razpravlja in legitimacijski odsek v 14 dneh poroča o vseh izvolitvah, proti katerim so bili podani protesti.

Posl. dr. Stransky je rekel, da ne ve, če je vse to resnično, kar se govori o galiških volitvah, ve pa, da je državno sodišče že izreklo sodbo o izvolitvi jednega najglasnejših poslancev, celjskega zastopnika dr. Pommerja, čigar izvolitev je priznalo za nezakonito in neveljavno. Če se ima torej kdo bati javnosti legitimacijskega odseka, je to član levice. Govornik je predlagal, naj odsek tekem šestih tednov poroča o protestiranih volitvah, kateri predlog je zbornica vzprejela.

Na vrsto so potem prišli škandali v zadnji seji. Türk je tožil, da mu je Krumbholz siloma iztrgal iz rok desko, s katero je razbijal in je zahteval, naj se Krumbholzu za to izreče graja. Resel se je pritoževal, da se sluge pretepajočim se poslancem preveč približujejo, prav kakor da bi hoteli napraviti mir.

Naposled je zbornica mogla nadaljevati razpravo o obtožbi ministerstva. Govoril je samo dr. Herold, potem pa je bil vsprejet predlog, da se zaključí debata.

Po izvolitvi generalnih govornikov je v imeni laških poslancev Malfatti predlagal prestop na dnevni red, potem pa sta dr. Sylvester in Mauthner govorila kot generalna govornika. Opozicija je seveda na vse možne načine skušala razpravavo zavleči in res je prišlo šele pozno zvečer do glasovanja. Zbornica je vzprejela Heroldov predlog, naj se preko predloga, obtožiti ministerkega predsednika, prestopi na dnevni red, s 161 proti 141 glasom.

Na vrsto so potem prišle interpelacije. Berke je interpeliral radi zgradbe nekkih cest, Hořica radi predloga, bojkotovati na Dunaju živeče Čehe, kateri predlog je bil stavljen v dunajskem obč. svetu, Karlou pa je podal samostojen predlog glede premembe državnozbornskega volilnega reda za Stajersko.

Prihodaja seja bo jutri.

V Ljubljani, 21. oktobra.

Nagodbni provizorij in Badenijevi nameni. V nekem ogerskem opozicijskem listu je bila te dni vest, da sta se grof Badeni in baron Banffy domenila, da se dožene avstrijski nagodbni provizorij, če treba, naredbenim potom brez parlamenta. Ogerski vladni „Nemzet“ je to vest dementaloval, toda „Budapester Tagblatt“ ponavlja isto vest še odločneje, češ, navzlic oficijoznim komentarom znane pripombe ogerske provizorne predloge, navzlic izjavam nekaterih politikov v finančnem odseku, verujejo prav dobro poučeni politiki avstrijske desnice, da hoče Badeni nagodbni provizorij vpeljati naredbenim potom, ter da mu je k temu namenu

Banffy pritrdil. Isti časopis tudi poroča mnenje nekoga neimenovanega odličnjaka, da hoče dunajska vlada, če treba, dognati provizorij izvemparlamentarno. Vlada je jako nervozna ter noče čakati, da se obstrukcija utruji. Zato je prav mogoče, da bo Badeni parlament zopet zaključil, pa dognal provizorij z naredbo. Badeni bi vladal najrajši absolutistično. Doslej v parlamentu provizorij za leto dni še ni zasiguran, zato je položaj tudi konstitucionalno opasen. Poročevalcu omenjenega lista se je izrazil tudi češki poslanec dr. Stransky jako skeptično glede provizorija, češ, da ne pride provizorij niti do prvega čitanja, ako bode obstrukcija spretnejša in vstrajnejša od predsedstva. Sicer pa se zdi Stranskemu dobrodošlo, ako sedanji državni zbor razpade. Tudi antisemitje hočejo delati provizoriju hudo opozicijo.

Kako naj se uduši obstrukcija? „Wiener Allg. Ztg.“ rezko prijema večino, da ne stori ničesar, da bi se udušila obstrukcija. Sramotni prizori, ki so se vršili v parlamentu v sredo po polnoči, imenuje „W. Allg. Ztg.“ znak kronične bolezni, ki se je lotila notranjosti parlamentarizma. Stranke v zbornici mislijo na vse, samo na državo in na parlament ne. Obstrukcija zavira državna opravila z dejanskimi napadi, večina pa z brezdeljem. Zato je parlament v nevarnosti, da postane — odveč. Ako naj se parlament vzdrži, ako večina noče, da ga obstrukcija ubije, morajo stranke desnice žrtvovati se, da se vršé dolge, cele dni trajajoče seje, ker le s tem se obstrukcija utruji. Poslanci večine naj se odpovedó zabavam v kavarnah, gledališčih in drugod ter naj pokažejo največje potrpljenje in največjo vstrajnost; potem ubije obstrukcija sama sebe. Ako pa tega poslanci nočejo, prenehati se mora vse. „W. Allg. Ztg.“ je v zvezi z vlado in brščas so tu izražene želje vladnega izvora.

Ministerska kriza v Srbiji. Kakor se je pričakovalo, tako se je zgodilo. Simić je podal demisijo vsega kabineta, ko je prišel v Beligrad s kraljem Aleksandrom tudi bivši kralj Milan. O vzroku demisije, katero je kralj takoj sprejel, poročajo listi različno. Zatrjuje se, da ni Simić več užival kraljevega zaupanja. Krivi so bili neuspehi Simičeve suzanje politike, fiasko, kateri je napravil Simić s svojo namero, ustvariti balkansko zvezo, zlasti pa izid porotne obravnave v Cacaku proti radikalnemu kmetškemu voditelju Tajsicu, kateremu so priče dokazale, da je kriv umora učitelja Brackovića, in kateri je hotel podkupiti celo vodjo hajdukov Brkića, da bi umoril kralja Aleksandra. Tajsica so radikalni porotniki navzlic vsemu temu oprostili. To dejstvo je ispodkopalo kralju vse zaupanje do radikalne stranke, iz katere je poklical večino ministerstva. Pri poslednji avdijenci Simiča pa se je očitno pokazalo nasprotje mej kraljevimi in Simičevimi nazori glede notranje politike. Kralj je želel, naj se porabi sedanji mir za to, da se Srbija ekonomsko in financijalno reorganizuje ter naj se pri budgetu varči, Simić pa je hotel, naj se loti sobranje čim preje izpremembe ustave. Novo ministerstvo bo brščas liberalno. Sestavi je ali bivši minister notranjih del Ribarac ali pa carigranski poslanik dr. Gjorgjević.

Grško-turška mirovna pogajanja. V Carigradu imajo sedaj seje pooblaščenca turške in grške vlade. Porto zastopa minister zunanjih del, Tewfik-paša, Grčijo pa knez Maurocordato in Stephan. Te mirovne seje imajo sicer omejeno nalogo, vendar bo preteklo še precej časa, predno izvrši komisija vse delo, ki se tiče točke 3. in 4. preliminarne pogodbe. Dognati se morajo še nekatera pravna vprašanja za Grčijo, določiti treha način zamenjave vojnih ujetnikov, amnestijo, odškodnino privatnikov ter vpeljati zopet redni poštni in brzovjavni promet. Financijalno vprašanje dožene mejnarodna kontrolna komisija v Atenah, določitev meje doženo vojaški atašej veljavlasti, vprašanje radi povratka tasalskih beguncev pa reši posebna komisija, ki se sestavi v Lamiji. Mnogo je torej še dela, da se povrne v Grčijo stari red.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 21. oktobra.

— (Izstop posl. Šukljeja iz „Slovenske krščansko-narodne zveze.“) „Südstr. Post“ prijavlja odgovor posl. Šukljeja na njen članek, v katerem je govorila o njegovem izstopu iz „Slovenske krščansko-narodne zveze“. Posl. Šuklje pravi, da s edaj še ne more ugoditi želji „Südstr. Post“.

naj bi pojasnil vzroke svojega izstopa, da pa to stori konec tekočega zasedanja, ko stopi pred svoje volilce z namenom, govoriti popolnoma odkrito in iz sodbe volilcev izvajati brezpogojno vse konsekvence. Nadalje zavrača posl. Šuklje v tem dopisu trditev, kakor da je bil vzrok izstopu ta, da je v nekem nevažnem oziru drugih mislij glede uredbe celjskega gimnazijskega vprašanja, kakor njegovih tovariši, češ, to je toliko manj vzrok izstopu, ker je expressis verbis isjavil, da se bode v proračunskem odseku v vseh političnih vprašanjih ravnal po sklepu večine klubovih tovarišev in jih za mnenje vprašal, še predno pride dotična stvar v odseku na razpravo. Končno stigmatizira posl. Šuklje „Slovenčev“ očitjanje, da je v klubu vedno zastopal interese vlade kot navadno obrekovanje in pravi, da je tako v minolem kakor v tekočem zasedanju vlado opetovano ostro kritikoval, opozarjal na napake vladne politike in natančno formuloval pogoje, pod katerimi bi smeli klubovi člani podpirati Badenijev sistem. Z ozirom na to, pravi posl. Šuklje, izvira „Slovenčev“ napad na njegovo parlamentarno poštenje ali iz popolnega nepoznanja dejstev ali iz hudobnosti.

— (Osobna vest) Gimnazijski suplent gosp. Fran Ilešič je bil promoviran te dni na graškem vseučilišču doktorjem modroslovja. Čestitamo!

— (Repertoir slovenskega gledališča.) Opozorjamo na današnjo predstavo L' Arrongeove veseloigre „Doktor Blažič“, v kateri debutira gđ. Hilbertova. Fotografije gđ. Hilbertove so razstavljene v izložbi g. Šešarka. — V soboto se bode predstavljala Schillerjeva „Marija Stuart“. — „Traviata“ pride na oder v petek, dne 29. t. m.

— (Slepec o barvah.) Včerajšnja „Laibacherica“ pripoveduje, da se dobi v Ljubljani 50 kg kislega zelja za 7 gl., 25 kg pa za 3 gl. 50 kr. Vemo, da bi bili naši zeljarji sila veseli, če bi bilo to res. „Laibacheričnemu“ poročevalcu bili bi leti gotovo hvaležni, če bi jim vedel koga imenovati, ki bi hotel vsaj za 100 kg kislega zelja s sodom vred dati 7 gl.! „Laibacherica“ pravi tudi, da se naše zelje izvažajo celo do Amerike. Nam to ni znano, pač pa to lahko ve uradni list, ker njegovi pokrovitelji pridejo več v dotiko z ubogimi izseljenci, ki morebiti kot spomina na domovino vzamejo soboj kako kilo — kislega zelja!

— (Glas iz občinstva.) Piše se nam: Obč. svet je sicer odebrič cestno policijski red, toda biciklisti še vedno nimajo številik. Predsinočnim dirjali so razni biciklisti k požaru in pri tej priliki podrli več oseb, jedni celo obleko raztrgali. Kdaj bo že konec temu ponožnemu dirjanju?

— (Iz ljubljanske okolice) nam pišejo: Sinoči smo slišali streljati izpod grada (Ostrovha) in se popraševali: Kaj pač to pomeni? Morda užigajo stare mine in tamošnjih kamenolomih? Ali izvedeli smo, da so streljali zaradi neke „presrečne“ volitve, ki bi bila prej vredna „joka in stoka“, čemur je pritrjevalo tudi solzao nebo z gromovitim žuganjem za stare grehe.

— („Slovensko bralno društvo“ v Litiji) priredi v nedeljo dne 24. oktobra t. l. v prostorih g. J. Oblaka v Litiji veselico s petjem in dramatično predstavo. Predstavljali se bodeta veseloigri „Medved snubač“ in „Igra piké“, in sicer po članih slovenskega gledališča pod vodstvom g. režiserja Inemanna. Vstopnina: Sedeži I. in II. vrste 1 gl. 20 kr., III. in IV. vrste 1 gl., V. in VI. vrste 80 kr., VII. in VIII. vrste 60 kr., IX vrste 40 kr. Stojišča 30 kr. Vstopnice se dobivajo pri blagajniku g. Karolu Preželju in dne 24. oktobra zvečer od polu 7. ure naprej pri blagajnici. Čisti dohodek se obrne za društveno opravilo. Preplače se hvaležno sprejemajo.

— (Iz Zagorja na Notranjskem) se nam piše: Včeraj ob 4. uri popoldne je nastala huda nevihta in začela je padati toča. Padala je celo uro. Ponekod je ležala na tri palce debelo. Videlo se je, da je v Knežaku nastal ogeň, najbrž od strele, a gasilci niso mogli tje.

— („Zagorski Sokol“) priredi dne 24. oktobra t. l. v prostorih gospe Medvedove veselico. Razpored: 1.) Hajdrih: „Jadransko morje“, poje moški zbor. 2.) Härtl: „Večerna“, poje kvartet. 3.) „Slovau“. 4.) Veseloigra: „Ultra“. 5.) Klaič: „Svrčanje“, poje kvartet. 6.) Ipavec: „Danici“, poje moški zbor. 7.) Zajc: „Slovenec i Hrvat“, poje moški zbor. 8.) Prosta zabava. Začetek ob 8. uri zvečer. Ustopnina 20 kr. za osebo, 1 krono za rodbino.

— (Vsled strahu umrl) je te dni petletni Jožef Bevič iz Jasna. Neki fantič nabujkal je večjega psa na Beviča. Ta je bežal kacic 50 korakov daleč, potem pa padel in obležal na mestu — mrtev.

— (Samomor.) V Celji se je 19. t. m. v ondotni domobranski vojsnici ustrelil domobranec Emil Schumpff. Uzrok samomoru ni znan.

— (Kdo postane goriški nadškof?) „Patria dei Friuli“ javlja da je goriškim nadškofom baje določen prošt Jordan, svojačasni drž. poslanec furlanskih kmečkih občin. Lahj niso zadovoljni z Jordanom; pravijo, da je vladi preveč pokoren in Slovencem preveč naklonjen. Slovenci bi se seveda tudi se mogli sprijazniti z Jordanom. Mož je Lab, a na mesto goriškega nadškofa sodi samo rojen in svojemu narodu udan Slovenec.

— (Primorske razmere) Pri okrajnem glavarstvu v Kopru se je oglasila te dni deputacija štirih mož iz pomjanske občine in hotela okrajnemu glavarju vročiti pritožbo proti imenovanju sedanjega upravnega odbora pomjanske občine in proti sestavi reklamacijske in volilne komisije. Pritožba je jako obsežna in navaja vse polno jako — čudnih rečij zlasti proti odločilnim možem v upravnem odboru, Guganzu in Bartolichu. L. 1892. je bilo namestništvo primorano, razpustiti občinski zastop pomjanski, ker je taisti Guganz s svojim aleparjenjem pri volitvi provzročil resnih nemirov v občini. Na roko mu je šel takrat poštar in občinski tajnik Bartolich. Ta dva skrajno kompromitovana moža sta sedaj imenovana članoma upravnega odbora in reklamacijske oziroma volilne komisije in imata celo večino na svoji strani. Proti temu imenovanju je hotela rečena deputacija vložiti pritožbo, toda okr. glavar Schaffenhauer je ni hotel vsprejeti in je deputacijo spodil, češ, naj gre kamor hoče. Tako se postopa v času, ko slovenski poslanci sklepajo, da bodo glasovali iz ozirov na „državni interes“ za nagodbeni provizorij in ko glasujejo proti predlogom, naj se obtoži ministerstvo! To je naravna ironija. S takimi uradniki se pač govori samo na Wolfov način, nič drugače.

— (Razpisane službe) Za živinozdravniška mesta na slov. Štajerskem, o katerih raspisu smo poročali včeraj, je vložiti prošnje do konca oktobra t. l.

* (Glagolitski rokopis.) ki je bil doslej neznan, so našli, kakor poročajo „Innsbrucker Nachrichten“, v zakladaici romarske cerkve Mariastein na Tirolskem. Rokopis datuje bajé iz l. 1057 ter ima veliko vrednost.

* (Mož in ženska v jedni osebi) Tekoči teden se je kazala na dunajski medicinski fakulteti ženska dolgih las in s bujno črno brado. Oblečena je bila v možko obleko ter šteje 33 let. V svojih mladostnih letih je bila v nekem samostanu v šoli, a morala ga je ostaviti, ker se je razširila govorica, da je — deček. Pred desetimi leti pa se je poročila, a se je kmalu zopet od svojega moža ločila. Sedaj popetnje ter si s tem služi kruh, da se kaže po različnih medicinskih fakultah.

* (Goreči vrelci nafte) Iz Bakuja na Ruskem, kjer je največja industrija petroleja, poročajo, da se je v njegovi bližini vžgal vrelc kamenega olja (nafte). Ogeň se je hitro razširjal tako, da je sedaj že vsa dolina v plamenu. Štirje vrelci nafte, 23 izprtanih lukenj, iz katerih je tekla nafta, več skladišč in hiš je uničenih. Škoda je velikanska.

* (Emir afganistanski) dela nabiralcem in kupčevalcem poštnih znamk veliko skrbij. Skoro vsako leto izdaja namreč nove znamke, da imajo potem starejše tem večjo veljavo, za katere dobi premeteni Emir lepe svote. Nedavno je zapovedal, da mora imeti vsaka pokrajina ter celo vsako glavno mesto svoje in sicer živohojne znamke, ter da mora vsak poštar porabljenega marke s pisem odtrgati in v Kabul poslati, katere potem Emir v Indijo prav drago proda.

* (Shocking!) Kuriozno boj divja sedaj mej angleškimi in ameriškimi časopisi; gre se namreč za to, ali so angleške ali ameriške dame bolje — umite! Angleški listi trdijo, da ne prekaša plavalnih hčerč Albiona v čistosti nobeno žanstvo na svetu. Toda Amerikanci so dokazali potom kopalniških statistik sledeče; fina Amerikanka se koplje 2—3krat vsaki mesec, Francozinja se koplje jedenkrat na mesec, Angležkinja pa — shocking! — le dvakrat na — leto. Ergo so Amerikanke najbolj umite!

Darila:

Uredništvu našega lista je poslal: Za družbo sv. Cirila in Metoda: G. Ivan Ev. Sirc, gostilničar v Kranju 6 kron, v dar danih v gostilni „Cofiče“ na Šmarjetni gori. — Živel rodoljubni darovalci in njih nasledniki!

Književnost.

— Knjige družbe sv. Mohorja so se že začele razpošiljati. Vsak družbenik dobi tudi letos za članarino 1 gl. šestero knjig, namreč: Zgodbe s v. pisma. (IV) Slovencem priredil in razložil dr. Fr. La m p e. Molitvenik: S v. Ro ž n i v e n e c. Spisal dr. Jos. Walter. Bolgarija in Srbija. Opisal profesor A. Bezenšek. Temu snopiču je mej tekstom pridejanih več slik in zemljevidov. Poljedeljstvo. (I) Spisal Viljem Rohrman Boj za pravico. Povest. Spisal Fr. J. Milo v r š n i k. (Slovenske večernice 50 zvezek.) K o l e d a r za l. 1898. — O knjigah prijavimo daljše poročilo.

— Iz luči in teme. Zložil E. Gangl. Na 102 straneh je zbral narodni učitelj E. Gangl 62 svojih najboljših pesnic, deloma novih, deloma ponatisnenih. Pesni je tiskal in založil Rud. Milic. Daljša ocena nam je obljubljena.

— „Slovanski Svet“ primaša v št. 13. to le vsebino: O totranski slovanski politiki. — Iz drž. zbora. — Dipalijev predlog o narodnostem in jezikovnem vprašanju. — Sastanek. (Pesem Sr. Zindla.) — Vessa. (Pesem Kovalevskega.) — Počajevska lavra. (Sp. Bož Tvorcov.) — Rusija in sahodni Slovani. — Slovenski dijaki v prošlosti. — Koptarjevi pa Vukovi ostanke. — Žensko na avstrijskih vseučiliščih. — Raske drobtinice. — Drobtine. — Razgled po slovanskem svetu. — Književnost. — Vabilo na naročbo.

— „Izvestja muzejskega društva za Kranjako“. Vsebina 4. seštk: 1. I. Vrhovec: Gorski zakon in gorske pravde. 2. Dr. Fr. Kos: Iz domače zgodovine. 3. Dr. Fr. Kos: Loško gospostvo l. 1630. Mali zapiski. 1. —r.: Zgodovina župnij in svonovi v dekaniji Radolice. 2. I. K.: Vašna češka knjiga. 2. Ivan Kunšič: Očenaš na Francose.

Brzjavke.

Dunaj 21. oktobra. Tudi v današnji seji trati zbornica čas z glasovanjem po imenih. Obstrukcionisti pripovedujejo, da bodo danes predlagali šestnajst glasovanj po imenih.

Dunaj 21. oktobra. Mej današnjo sejo se je konstituirala „S v o b o d n a z d r u ž i t e v“, katero je ustanovil posl. Šuklje. Pripustili so jej srbski posl. Baljak, demokrata dr. Kronawetter in Straucher, radikalna Malorusa Okuněvski in T a n a č k ě v i č, dalje češki radikalec dr. V a š a t y, Poljak Stefanowicz, in maloruski poslanec iz Bukovine Wolan. Čeh Šfamek in Srb dr. Kvekvič se še nista izjavila. „Svobodna združitev“ se je ustanovila v namen, da bi klubovi člani mogli dobiti zastopnike v raznih odsekih.

Dunaj 21. oktobra. Položaj je še vedno jako kritičen. Odloči se šele v soboto, kateri dan se vrne cesar iz Budimpešte. Določeno je bilo, da ostane cesar do torka na Ogerskem, a prav kritične razmere v parlamentu so proizročile, da se vrne že v soboto.

Dunaj 21. oktobra. Drž. sodišče je odbilo pritožbo občinskega sveta tržaškega proti namestniški oziroma ministerski naredbi, s katero je bilo uničeno v obč. svetu sklenjeno razveljavljenje Nabergojevega mandata.

Budimpešta 21. oktobra. Poslanska zbornica je odobrila nagodbeni provizorij.

Narodno-gospodarske stvari.

— Za male obrtnike. Opozorjamo na razglasilo c. kr. domobranskega ministerstva v uradnem listu „Laibacher Zeitung“ z dne 15. oktobra 1897. št. 236, zadevajoče preskrbovanje vojaške obleke in oprave za c. kr. deželno brambo po malih obrtnikih.

— Zagotovitev kruha in ovsa. Vsled zagotovitve kruha in ovsa za leto 1898 vrše se ponudbene obravnave v preskrbovalnih magacinih v Gradcu dne 29. oktobra, v Mariboru 3. novembra in v Celovcu 26. oktobra t. l. Dotični zakupni razglas pogleda se lahko tudi v pisarni trgovska in obrtniške zbornice v Ljubljani.

— Državne železnice. Na progi Plzen Turth i. W. ležeča postajica Vollman se imenuje od 1. oktobra t. l. Češke-Kubice-Vollman. — Pri km 290 proga Trebiče-Prerov ležeča postajica Rostice je po zimi, od 1. oktobra do 30. aprila naslednjega leta, zaprta. — Z otvoritvijo prog Beroun-Dašnik oziroma Chodorov-Podivysokie stopi v veljavo IV. dodatek ragmentarnim določbam in tarifom za osebn, prtljažni in ekspresni promet in prevažanje psov na lokalnih progah drž. železnic z dne 1. avgusta 1896. Izvodi tega dodatka se dobivajo po 5 kr. pri ravnateljstvih drž. železnic, tudi posredovanjem postajnih uradov. — Na progi Olomuc-Jägerndorf-Opava ležeča postaja Bransdorf, katere je bila doslej odprta samo za osebn, prtljažni in brzoprtljažni promet, bo od 1. novembra t. l. neomejeno odprta za ves promet. — Postajica Neudorf, na progi Dunaj-Heb, katere je bila doslej odprta samo za osebn in prtljažni promet, se je 15. oktobra t. l. odprla tudi za brzoprtljažni promet. — Dne 15. oktobra se je otvorila postajica Wieliczka ležeča pri km 8142 proga Krakov-Lvov na zapadnem konci postaje Bierzanów, koder se začne proga v Wieliczko. Ta postajica ima samo namen, biti zavetišče prestopajočemu občinstvu, a je zaprta za ves obrat. Pri njej se ustavljajo samo vlaki št. 11, 15 in 18, kateri imajo zvezo z vlaki, ki prihajajo iz Wieliczke ali vozijo tja.

Kako se njiva najbolje z zelenjem gnoj?

Ni je zemlje, katera bi se vspešno gnojila z zelenjem, ako se ji ne dovaža nadomestila sokov, katere ji odtežajo zaporedne žetve. Samo dušec je izvzet, ker tega dovažajo njeni rastline iz zraka. A skrbeti treba za obogatitje tal s fosforjevo kislino, s kalijem in vapnom. Umestno je, da se denejo te redilne snovi že leto prej v zemljo, v kateri hočemo z vseh strani gojiti kakoršnokoli zelenognojne rastline. Že jeseni treba zagnojiti oralo zemlje z 2-3 stoti Tomaževe moke in s 3-5 stoti kajnita. V naslednji spomladi je možno potem sejati zelenognojne rastline ali pa poleti, neposredno po žetvi pobrati mej strniščem ostale pridelke. Ako se prej ni gnojilo z mineralijami, mora se zelenognojnim rastlinam gnojiti neposredno. Poskusi prof. Wagneta kažejo, da najbolje vstreza direktno kalifosfatno gnojenje. Na ta način jo pridelal Wagner n. pr. trikrat več graha in fižola. Treba je toraj sedaj po žetvah raztrositi omenjena gnojila, prevleči njivo ter jo posejati. A hiteti treba, zakaj vsak dan julija in avgusta pospeši zelenognojenje rastline bolj, kakor cel teden v poznejšem času.

Tržne cene v Ljubljani
dne 20. oktobra 1897.

Pšenica, htl.	11 50	Špeh, povojen, kgr.	70
Rž, "	8 -	Surovo maslo, "	82
Ječmen, "	6 30	Jajce, jedno	3
Oves, "	6 20	Mleko, liter	10
Ajda, "	8 -	Goveje meso, kgr.	64
Proso, "	7 80	Telečje " "	60
Koruza, "	6 20	Svinjsko " "	54
Krompir, "	2 60	Koštrunovo " "	36
Leča, "	12 -	Pišanec	55
Grah, "	12 -	Golob.	17
Fižol, "	10 -	Seno, 100 kilo	1 70
Maslo, kgr.	94 -	Slama, "	1 60
Mast, "	72 -	Drva trda, 4 metr.	7 -
Špeh, frišen, "	60 -	" mehka, 4 "	4 80

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306.2 m.

Oktobar	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Padavina v mm. v 24 urah
20.	9. zvečer	737.6	10.0	sl. jug	oblačno	
21.	7. zjutraj	737.3	8.4	sl. svzh.	oblačno	7.6
	2. popol.	738.6	9.2	sr. ssvzhod	dež	

Srednja včerašnja temperatura 11.4°, za 1.7° nad normalom. — Včeraj zvečer od 1/4 do 7. ure nevihta, dež in močan severozahodni veter.

Dunajska borza

dne 21. oktobra 1897.

Skupni državni dolg v notah	102	gld.	10	kr.
Skupni državni dolg v srebru	102	"	15	"
Avstrijska zlata renta	123	"	10	"
Avstrijska krona renta 4%	101	"	60	"
Ogerska zlata renta 4%	121	"	65	"
Ogerska krona renta 4%	99	"	65	"
Avstro-ogerske bančne delnice	951	"	-	"
Kredične delnice	349	"	60	"
London vista	119	"	65	"
Nemški drž. bankovci za 100 mark	58	"	77 1/2	"
20 mark	11	"	74	"
20 frankov	9	"	53	"
Italijanski bankovci	45	"	10	"
C. kr. cekini	5	"	66	"

Dne 20. oktobra 1897.

4% državne srečke iz l. 1854 po 250 gld.	160	gld.	-	kr.
Državne srečke iz l. 1864 po 100 gld.	190	"	20	"
Dunava reg. srečke 5% po 100 gld.	128	"	-	"
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	98	"	60	"
Kreditne srečke po 100 gld.	198	"	25	"
Ljubljanske srečke	22	"	50	"
Rudolfove srečke po 10 gld.	24	"	50	"
Akcije anglo-avstr. banke po 200 gld.	162	"	25	"
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	421	"	-	"
Papirnati rubelj	1	"	27 3/4	"

Vsakovrstne vozove
kočije, poštne vozove, bagrle
izdeluje po naročilu (1402-6)
Fran Srša, kolar, Vir pri Domžalah.

Največji izbor.
Skrbno izdelovanje
Preobleke. Popravila.
L. Mikusch
Tovarna deželov
Ljubljana, Mestni trg 15

Stanovanje na Vrtači

s 3 sobami v III. nadstropji odda se s 1. novembrom. — Več se izve pri Filipu Supančiču, Rimska cesta št. 16. (1570-4)

Ljudevit Borovnik (41)
puškar v Borovljah (Ferlach) na Koroškem
se priporoča v izdelovanje vsakovrstnih pušek za lovec in strelce po najnovejših sistemih pod popolnim jamstvom. Tudi predeluje stare samokresnice, vzprejema vsakovrstna popravila in jih točno in dobro izvršuje. Vse puške so na c. kr. preskuševalnici in od mene preskušene. — Ilustrovani ceniki zastoj.

Anonsna ekspedicija
Rudolf Mosse
Telefon 2664 Dunaj I, Seilerstätte 2
Oznanila vsake vrste se vzprejemljejo po istih izvornih cenah, kakor v upravnih časih oamih in se točno razglašajo. — Pri večjih inercijskih naročilih se dovoljuje najvišji rabat. Prevdatki stroškov, katalogi itd. itd. brezplačno in brez stroškov. Originelni načrti za oznanila se radovoljno dobavljajo.

Št. 1545 **Razglas.** (1543-2)

Dne 4. novembra t. l. dopoldne ob 10. uri vršila se bo v pisarni mestnega županstva v Škofji Loki

minuendo licitacija
za oddajo stavbe novega lesenega mostu čez Soro pri Krenmerjevi tovarni.

Skupno delo proračunjeno je na 4860 gld., 41 kr. in mora biti dogotovljeno do 1. septembra 1898.
Za stavbo potrebno lomljeno kamnje ima podjetnik brezplačno na razpolago v mestnem kamnolomu.
Oddala se bodo tudi pozamezna dela.
Vsak ponudnik mora položiti 10% proračunjene cene kot varščino in sprejemale se bodo tudi pismene ponudbe do pričetka dražbe. Ofertu priložena mora biti varščina in kolek 50 kr. ter mora biti rečeno v njem, da se ponudnik vsem pogojem brez pridržka podvrže.
Pogoji, proračun in načrt leže v uradnih urah v občinski pisarni vsakemu na pregled.

Mestno županstvo v Škofji Loki
dne 6. oktobra 1897.

Cech R. A. SMEKAL Cech
Moravska c. kr. priv. tovarna brizgalnic, cevij in kmetijskih strojev
Moravska

brizgalnic in cevij
ognjefasna društva
kmetijske stroje
po najnižji ceni tudi na obroke.

Podružnica: R. A. Smekal v Zagrebu.
Slavna tvrka R. A. Smekal, podružnica Zagreb.
Vsa čast Vam! napravil sem dne 5. septembra t. l. vajo in sem povabil sosedna društva in naša bizgalna je dvema vodo dajala tako, da niti shajati nista mogli. V K. Vas bodem toplo priporočal, kar sem že jedenkrat storil. Sledi Vam tudi potrdilo in zahvala od odbora požarne bramb.

Koroška Bela (Gorenjsko), dne 13. septembra 1897. (1500-4)
A. Potočnik m. p.

Vožnji red državne železnice
od 1. oktobra 1897.

Ljubljana — Trbiž.

705	1100	402	1205	iz	Ljubljane (juž. kol.)	v	552	1120	457	906
708	1153	405	1208	v	Ljubljana (drž. kol.)	iz	549	1117	454	903
713	1157	410	1209	iz	Ljubljana (drž. kol.)	v	545	1114	449	898
722	1206	419	1219	iz	Vižmarje	v	537	1106	441	890
735	1217	431	1231	iz	Medvode	v	526	1056	430	839
747	1229	443	1244	iz	Škofja Loka	v	513	1044	417	826
802	1243	456	1258	iz	Kranj	v	483	1031	402	811
807	1248	501	1303	iz	Sv. Jošt (postajal.)	v	459	1025	362	803
821	102	515	117	iz	Podnart-Kropa	v	435	1014	340	771
827	108	521	123	iz	Otoče (postajal.)	v	431	1008	333	744
839	120	533	135	iz	Radovljica (postajal.)	v	419	996	321	732
851	131	543	145	iz	Lesce-Bled	v	413	990	315	726
902	142	554	156	iz	Žerovnica	v	399	989	255	706
912	152	608	206	iz	Javornik	v	349	930	246	656
922	201	612	217	iz	Jesenice	v	343	924	239	650
939	219	630	235	iz	Dovje	v	322	906	218	629
1000	240	651	256	iz	Kranjska Gora	v	309	846	155	606
1013	253	704	313	iz	Radeče-Bela Peč	v	245	834	142	552
1027	307	717	329	iz	Trbiž	v	228	820	126	535

Ljubljana — Straža.

615	1255	630	iz	Ljubljane (juž. žel.)	v	819	232	836
627	109	644	v	Ljubljane (dol. žel.)	iz	808	221	821
638	121	656	iz	Lavrica	v	752	206	809
646	129	704	iz	Škofljica	v	745	159	802
700	145	719	iz	Šmarje-Sap	v	731	144	745
725	208	745	iz	Grosuplje	v	721	133	735
739	224	759	iz	Žalna (postajal.)	v	649	103	658
751	242	811	iz	Višnja Gora	v	629	1251	647
805	316	825	iz	Zatičina	v	614	1232	632
814	326	831	iz	Št. Vid pri Zatičini(p.)	v	603	1157	621
820	335	840	iz	Radohova Vas	v	567	1151	616
835	351	855	iz	Št. Lorenč n. K. p. z. p.	v	542	1132	602
844	404	904	iz	Velika Loka	v	535	1124	595
859	436	912	iz	Trebnje	v	522	1107	582
921	521	911	iz	Mirna Peč	v	457	1024	519
943	544	1008	iz	Novo Mesto	v	433	950	456
956	600	835	iz	Straža	v	1043	930	446
1015	615	854	iz	Straža	v	1024	911	427

Grosuplje — Kočevje.

715	200	735	iz	Grosuplja	v	714	125	732
731	216	751	iz	Predole (postajal.)	v	659	110	717
740	225	800	iz	Čušperk	v	650	101	708
755	240	815	iz	Dobre Polje	v	635	1246	653
807	252	827	iz	Velike Lašice	v	623	1234	641
823	313	845	iz	Ortenek	v	604	1215	622
845	330	905	iz	Ribnica	v	541	1152	599
912	357	932	iz	Srednja Vas	v	515	1125	583
920	405	940	iz	Kočevje	v	506	1116	524

Ljubljana — Kamnik.

723	205	650	1025	iz	Ljubljane (drž. kol.)	v	656	1108	610	955
736	218	701	1035	iz	Tavčarjevdvor(post.)	v	643	1155	557	921
739	221	707	1041	iz	Črnuče (postajal.)	v	638	1051	553	937
800	242	725	1102	iz	Trzin	v	618	1031	533	917
808	250	737	1109	iz	Domžale	v	611	1024	526	910
818	300	745	1115	iz	Jarše-Mengiš	v	557	1013	515	905
823	305	753	1123	iz	Homec (postajal.)	v	543	1006	508	893
837	319	807	1137	iz	Kanunik	v	535	953	455	840

* Se vozi le ob nedeljah in praznikih do konca oktobra. Nočni čas od 6. ure zvečer do 5. ure 59 minut zjutraj (600 do 599) označen je s tem, da so podčrtane številke minut.

Seznam predmetov, kateri se imajo zagotoviti.

Množina	Nazvanje	Cene so ponuditi za	Množina	Nazvanje	Cene so ponuditi za		
70	garnitur	kožušnih poklad za dragonske kožuhe	garnituro	3750	komadov	travnazelenih strelskih počastil . . .	komad
1260	"	kožušnih ovratnikov in rokavnih obšivov za dragonske kožuhe	"	1340	"	temnozelenih krmilarskih počastij . . .	"
390	"	kožušnih ovratnikov in rokavnih obšivov za kožušne ulanke	"	42000	"	rožic za atile	ducat
110	"	kožušnih poklad za kožušne ulanke	"	2700	"	pramov za kožušne ulanke	komad
810	"	kožušnih okrajkov za atile } v hožah	"	5530	"	vrvičnih okraskov za husarske čake . . .	"
400	"	kožušnih poklad " " } sestavljene	"	3560	"	vrvic za klobuke lovcev	"
21640	komadov	adjustovanih čak za pešče, brez traku, orla in rože	"	43200	garnitur	modrosivih petelj za plašče	garnituro
3450	"	adjustovanih klobukov za lovce, brez traku, glavne vrvice, emblema in brez peresnega čopa	komad	5000	"	rujavih petelj za plašče	"
6810	"	fesov s kiticami	"	26200	komadov	portepée-jev za peštvo	komad
510	"	fesov brez kitic	"	9900	"	" za konjico z usnjatimi obročki	"
190	"	cesarsko rumenih ulanskih čak z luskinastimi	"	1300	parov	stremenov	par
230	"	temno zelenih trakovi brez orla, brez čopa	"	900	komadov	žval brez podbradic in kaveljev	komad
340	"	hroščevo rudečih iz konjske žime	"	860	"	nepoko- podbradic brez kaveljev	"
60	"	temno modrih brez orla, brez čopa	"	1000	"	desno- } stranskih podbradičnih	"
130	"	svetlo modrih iz konjske žime	"	1500	"	levo- } kaveljev	"
690	"	broščevo rudečih adjust. hus. čak	"	3300	"	kleštic	"
720	"	belih brez orla, brez rože, brez čopa iz konjske žime in brez verv. okrasa	"	2150	"	hlevnih podvodcev brez podpon	"
260	"	temno modrih rože, brez čopa iz konjske žime in brez verv. okrasa	"	8600	"	česal brez ročnih jermenov	"
140	"	svetlo modrih konjske žime in brez verv. okrasa	"	1750	"	vodnih majolk ¹⁾	"
610	"	pepelno sivih brez verv. okrasa	"	8800	"	kuhalnega posodja à 2 moža brez pokrovne čaše za peštvo ¹⁾	"
670	"	čelad z luskinastimi trakovi } dragonce	"	550	"	kuhalnega posodja à 2 moža za konjico ¹⁾	"
120	"	in orli za podčastnike	"	9750	"	čaš s pokrovi h kuhalni posodi infant. ¹⁾	"
1130	"	obrobkov obodčevih	"	81400	"	jedilnih skledic s pokrovom ¹⁾	"
920	"	grebenskih pokrovov	"	1300	"	četnih svetilk z nos. zagvozdo k 8mm puš. rp.	"
470	"	grebenskih šin	"	5100	"	četnih svetilk z nosilnim obvodom . . .	"
1400	"	orlov dragonske	"	430	"	kup za kavne porcije	"
1000	parov	stranskih vilic	par	410	"	adjustovanih aluminjastih bobnov z vijaki brez kičkov	"
1220	"	adjustovanih luskin. trakov	"	2350	parov	obkovanih bobenskih kičkov	par
700	komadov	orlov brez številke	komad	6200	komadov	bobenskih kož	komad
300	parov	adjustovanih luskin. trakov	par	240	"	obročev iz mesinga	"
200	komadov	obodčevih obrobkov	komad	330	"	strun	"
300	"	veržic za žimnate	"	440	"	dvojnih tulov iz mesinga za kičke	"
19600	"	orlov za infanterijske čake	"	1730	"	kompanijskih signalnih rogov z ustnikom	"
3500	"	" brez številke za čake poljske artilerije	"	170	"	batalijonskih	"
1840	"	" s številko za huzarske čake	"	300	"	ustnikov za signalne robove	"
19900	"	rož za infanterijske čake	"	6200	"	pičnih vrvij	"
2670	"	" huzarske čake	"	12050	metrov	ročnih okril za repetirke	"
6500	"	številki ali pismenk iz pakfonga	"	33600	komadov	motvoznih pasov za tornister z naboji	meter
4500	"	oklepnih veržic z levovimi glavami	"	190	"	nosilnih pasov za kuhinjsko posodje po 5 mož	komad
1700	"	emblemov za lovske klobuke s številko	"	4010	"	binceljev	"
600	"	držalcev za naboje	"	5270	"	veder za napajanje	"
36000	"	topniških mernih počastil	"	1670	"	okovanih konjskih količev	"
920	"	konjskih strelnih počastil	"	17650	"	konjskih krtač brez ročnih jermenov . .	"
3200	"	kovinskih delavskih odličil	"	3600	garnitur	sedlinega sedalnega usnja v surovih govejih kožah izrisanega	"
700	"	zaponk za pasove	"	500	komadov	sedel z jeklenimi	komad
30500	"	mesingastih kapselnov z legitimacijskimi listi	"	710	"	kobalji s trdnimi	"
2000	"	črnih	"	970	"	stranicami	"
4800	"	rudečih	"	690	"	1	"
140	"	črnih	"	400	"	2	"
4850	"	rudečih	"	50	"	3	velike vrste
80	"	črnih	"	60	"	4	(nelakiranih
2100	"	rudečih	"	60	"	5	"
20	"	črnih	"	50	"	sprednjih jeklenih kabljev (1. in 2. nelak.) za sedla	veliki
3500	"	rudečih	"	50	"	s trdnimi strani	3. in 5. kosti
7770	"	peresnih čopov za lovske klobuke	"	45	"	cam in sicer za sedla	1. in 2. 3. 4 5.
680700	"	naskočnih trakov z zaponkami k čakam za pešče	"	55	"	desnih	"
264300	"	velikih gladkih	ducat	45	"	levih	"
633500	"	malih rumenih	"	45	"	desnih	"
262400	"	velikih gladkih	"	45	"	levih	"
182200	"	malih belih	"	45	"	sprednjih	"
75400	"	velikih rumenih	"	1200	metrov	zadnjih	"
87500	"	malih rumenih	"	25110000	komadov	gumb iz kovine	meter
7500	"	velikih rumenih	"	65500	parov	gumb iz kovine s številkami	par
62700	"	malih rumenih	"	5100	komadov	gumb iz kovine za ulance	komad
7800	"	velikih belih	"	2900	"	gumb iz kovina za ulance	"
28300	"	rumenih oliv iz kovine za husarske	"	3000	"	gumb iz kovina za ulance	"
31900	"	belih atile	"	1100	"	gumb iz kovina za ulance	"
199800	"	črnih ovratnic brez sukničev	komad	2400	"	gumb iz kovina za ulance	"
100	"	rumenih ovratnic brez sukničev	"	2400	"	gumb iz kovina za ulance	"
33600	parov	usnjenih rokovic	par	3500	"	gumb iz kovina za ulance	"
39400	"	volnenih rokovic z dvonitkovim obšivom	"	12400	"	gumb iz kovina za ulance	"
5200	metrov	port za čake narednikov	meter	12400	"	gumb iz kovina za ulance	"
6900	"	" korporalov	"	11200	"	gumb iz kovina za ulance	"
330	"	naredniških distinkcijskih portic iz svile z napuščem	"	19800	"	gumb iz kovina za ulance	"
12700	"	naredniških distinkcijskih portic iz svile brez napušča	"	8800	parov	gumb iz kovina za ulance	"
10800	"	svilnatih pramov za prostovoljce	"	5700	"	gumb iz kovina za ulance	"
10940	"	portic za častniške slugo	"	270	komadov	gumb iz kovina za ulance	"
50	"	port k sabljenim pasivnikom za podčastnike voj. geografskega zavoda	"	90	"	gumb iz kovina za ulance	"
2270	garnitur	vrvic za obešanje k atilam	garnituro	330	"	gumb iz kovina za ulance	"
7080	"	vrvic za h kožuš. suknyam črno rumene	"	460	"	gumb iz kovina za ulance	"
4570	"	obešanje/h kožuš. ulankam/ svetlo modre	"	30	"	gumb iz kovina za ulance	"
6130	komadov	naramnih petelj za kožušne sukne	komad	620	"	gumb iz kovina za ulance	"
6400	metrov	vrvic za čaka razvodnikov	meter	56300	"	gumb iz kovina za ulance	"
36300	"	vrvic za ogerske sukne hlače	"	19000	"	gumb iz kovina za ulance	"
51200	"	štirioglatih vrv h za atile	"	24600	garnitur	gumb iz kovina za ulance	"
2200	komadov	vrvic za obešanje signalnih rogov	komad	40800	"	gumb iz kovina za ulance	"
350	"	vrvic za obešanje revolverjev brez peresne kljuge	"	90	"	gumb iz kovina za ulance	"
1800	"	vrvic za nadtopničarje	"	370	"	gumb iz kovina za ulance	"
17600	"	škrlatno rudečih strelskih počastil	"	1400	komadov	gumb iz kovina za ulance	"

Na Dunaju, dne 4. oktobra 1897.

¹⁾ Predno se pokositrijo, pregledajo se v etablissementu izdelovalca od organov dotičnih monturnih zalagališč. ²⁾ Dosedanji privilegij za ta predmet je zdaj prenehal.

Velika razstava nagrobnih vencev.

Cena je razvidna na vsakem komadu.

J. S. BENEDIKT, Ljubljana, Stari trg.

(1608-1)

Vzprejmeta se (1602-3)
2 dijaka ali 2 deklici
iz boljše hiše na stanovanje in hrano.
Več se izve pri upravnistvu „Slov. Naroda“.

Trgovski pomočnik

izurjen v trgovini z železnim in špicerijskim blagom, želi nastopiti službo. — Ponudbe pod naslovom: „Pomočnik“ upravnistvu „Slovenskega Naroda“.

Pozor, dunajski Slovenci!

Gavro Mežner

krojač, Dunaj, IX., Währingerstrasse 26
priporoča rodoljubnim Slovincem svoj
modni salon za gospode.

S spoštovanjem udani
Gavro Mežner.

(1553-3)

Udano podpisani usojam si tem potom nazca-
niti, da sem zapričel v Trstu

spedicijski in komisijski posel.

Pri spedicijah bode mi glavni smoter, da jih izvedem točno in cenó

Naročene komisije skrbel bodem da izvršim tako, da si pridobim popolno zaupanje. Vzprejemam tudi naročbe od samo 5 kgr. in več za vsakovrstno blago.

Tudi se bodem pečal z razprodavanjem zunanjih raznih pridelkov na tržaskem tržišču.

Nadejaje se, da se me sorojaki domislijo, ostajam

odličnim spoštovanjem udani

Josip Štoka

trgovec in spediter

v Trstu, via Valdirivo šte. 17.

(1564-4)

Notarski kandidat

ali tudi **koncipijent** vzprejme se tako v ces. kralj. notarsko pisarno v Zatičini.

Majhno pritlično stanovanje

s poleg stoječo delavnico in šupo ter velikim dvorišnim prostorom se takoj ali za poznejši termin dá v najem.

Fovpraša naj se Nunske ulice št. 4 pri lastniku.

Strugalnica

dobro ohranjena, na kateri se lahko stružijo 12-široke deske, dalje

dva stroja-žerca

(Fressmaschinen) (1577-4)

se prodajo proti primerni ceni.

Naslov pove upravnistvo „Slov. Naroda“.

VIZITNICE Narodna Tiskarna.

priporoča

K Vsem Svetim!

Slavnemu občinstvu priporočam svojo veliko zalogo

vencev, križev, grobnih šopkov in drugih grobnih dekoracij iz umetnih cvetic.

Vežanja iz svežih cvetk se ukusno in hitro izdelujejo.

Opozarjam p. n. občinstvo tudi na svojo veliko izber

trakov za vence, svežih in prepariranih palm

slednje sveže popolnoma nadomestujejo.

Naznanjam ob enem tudi, da bodem svojo vrtnarijo v Gradišči s 15. novembrom epustil in prosim za cenjena naročila v svojo sedanjo prodajalnico

v Šelenburgovih ulicah, poleg nove pošte.

S spoštovanjem

J. Wider

trgovina s cveticami in vrtnarstvo.

(1609-1)

Genijevo čarobno-prikazensko in specijalitetno gledišče

v restavracijskem vrtu M. Favai-a pri državni železnici v Šiški.

Amfiteatralna zgradba, obsegajoča 1000 oseb.

Danes, v četrtek, dne 21. oktobra:

Senzacionalno! Prvikrat! Črni kabinet orijentalna čarobija, ali: Čudeži Mohameda pred 1000 leti.

Na svršetku predstave: Grof Azallo v razvalinah Kalestroških. Velika pantomima s prikaznimi in duhovi. Začetek ob 8. uri zvečer.

K tej jako zanimivi predstavi vabi najljubdeje (1597-3) L. Geni, ravnatelj.

L. Luser-jev obliž za turiste.

Izkušeno sredstvo proti kurjim očesom, žuljem na podplatih, petah in drugim trdim praskam kože.

Veliko priznanih pisem je na ogled v glavni razpošiljalnici:

L. Schwenk-a lekarna

328-35 Meidling-Dunaj.

Pristen samo, če imata navod in obliž varstveno znamko in podpis, ki je tu zraven; torej naj se pazi in zavrne vse manj vredne ponaredbe.

Pristen v Ljubljani: J. Mayr, Mardetschläger, U. pl. Trnkóczy, G. Piccoli, L. Grečel; v Rudolfovem S. pl. Sladovič, F. Haika; v Kamniku J. Močnik; v Celovci A. Egger, W. Thurnwald, J. Birnbacher; v Brezah A. Aichinger; v Trgu (na Korškem) C. Mennor; v Beljsku F. Scholz, J. M. Stadler; v Gorici G. B. Pontoni; v Wolfenbergu A. Huth; v Kranju K. Šavnik; v Radgosi C. E. Andrien; v Idriji Josip Wario; v Račavih A. Roblek; v Celji K. Gela; v Črnomlju: F. Haika.

Pride

André-jeva zrakoplovna vožnja na severni tečaj.

Predstavlja se v velikanskem (1607-1)

Koloroskopu.

Aleksander Kuttler

v Celji

„pri belem križu“

si usoja naznanjati, da je prevzel trgovino od gospoda

Anton Mlinerič-a

in sedaj z mnogovrstnim lepim blagom za moške in ženske obleke popolnoma na novo založil.

Zagotavlja tudi, da se bode kar je mogoče potrudil vsakomur z lepim, dobrim blagom po najnižji ceni solidno in pošteno postreči.

Na obilni obisk in ogled lepe zaloge uljudno vabi z velespoštovanjem

Aleksander Kuttler

(1587-2)

(prej A. Mlinerič.)

(v Humerjevi hiši.)

Koncesioniran po vis. c. kr. ministerstvu z odredbo z dne 7. maja 1894, št. 5973.

Severno-nemški Lloyd v Bremenu.

Brzoparniške vožnje v Newyork:

Iz Bremena ob torkih in sobotah.

Iz Southamptona ozir. Cherbourg ob sredah in nedeljah.

Iz Genove oziroma Neapolja via Gibraltar 2-3krat mesečno.

Bremen - Iztočna Azija.

v Japan.

Bremen - Avstralija.

v Adelaide, Melbourne, Sydney.

(1077-25)

Bremen - Sev. Amerika. V Newyork.

Bremen - Juž. Amerika. V Montevideo.

Buenos Aires.

Najboljša in najcenejša potovalna prilika.

Generalno ravnateljstvo v Ljubljani: Edvard Tavčar.

Prekomorska vožnja v Newyork 7-8 dnuj.